

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

habitu anno septingentesimo quinquagesimo quarto, in quo facta contumelia fuerat imaginibus, septimum œcumenicum vocabant; tamenetsi consentientes non haberent Episcopos illusterrimarum Ecclesiarum, præsertim verò Romanum. Nam isti aperte contradicebant huic synodo. Sic ergo habet locus ille in duobus antiquis codicibus MSS. Bibliothecæ regie: ἐχ' ἰσθδ' οἱ δὲ ἀποκαταστάσαι; αὐτὸς ἔν' οἱ τὰ ἄλλα ἐκκλήρο-
σαντες, ἄλλως εὐαγγελιστῶν εὐλόγητον, ἃ ἢ ἀποστολικῶν πατρῶν ἢ ἐκκλη-
σιαστικῶν ἀποστόλων, ἢ ἢ ἐχ' ὁ ρωμαῖος ἐκδόκιμος πρόεδρος, ἢ
χρῆσθαι ἀδύνατον ἀνάλογον τὰ ἐκκλησιαστικὰ κατεπέθεσαν ἐχ' ὁ
ἀπελάσαντες εὐαγγελιστῶν, ἐχ' ὁ ἀποστολικῶν, ἢ ὁ ἱεροσόλυμων
αὐτῶν τὸ ἱερωτικὸν ἴδιον ἢ ἱεροῦ ἀποστολικῶν κατὰ τὸ πᾶν ἀποκαταστάσαι,
τὸ δὲ φερόν ἐκδόκον ἰσθδ' εὐαγγελιστῶν, ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἀποστόλων.
Hunc ergo locum sic vertit Billius: Annon hæ vestra
doctrinae sunt? Quoniam ergo pacto, qui sancta pro scri-
psistis, sanctum Concilium coegistis? O singularem ab-
surditatem! Iam, qui œcumenicum istud Concilium
vocari queat &c.

IX. Dissipato in varias partes & veluti dissecto per Orientalium schisma Ecclesiæ corpore, non ideo minoris momenti & auctoritatis hodie censenda sunt Ecclesiæ Romanæ & Occidentalis decreta, quæ emergentium de novo hæreseon necessitas aliquando exprimit, quod Orientalium sedium consensu & concordia destituantur. Etenim cum Dei Opt. Max. singulari beneficio summa & veluti arx quædam Christianæ religionis in fastigio sedis apostolicæ collocata sit, ubi depositum veræ fidei majorumque traditiones tutissimè custodiuntur, nihil officere potest veritati temeraria Orientalis Ecclesiæ defectio. Refidet enim penes Ecclesiâ Romanam eadem definiendi auctoritas quam Ecclesiâ universalis colebat olim, ita ut ea in parte nihil immutatum sit. Restricta est tantummodo sinceræ Ecclesiæ diffusio: quæ, licet æreioribus limitibus fortasse circumscripta, consensus sui auctoritatem apostolicæ sedis auctoritati adjungit. Imò verò in damnandis nuperæ sectæ articulis ipsa quoque Orientalis Ecclesiâ per Hieremiam Patriarchæ Constantinopolitani censuram suffragia sua contulit; si quis ad plenam de novitate victoriam hoc quoque desideret.

CAPVT XV.

Synopsis.

- I. Mittebam etiam Romani Episcopi Legatos ad Imperatores Christianos pro negotiis Ecclesiæ universalis procurandis. Probatur exemplo Liberij; qui varias legationes ad Constantium misit in causâ Athanasij, ut Concilium impetrarent.
- II. Mediolanense Concilium ea de causa habitum anno cccclv. in quo Episcopi damnationi Athanasij per vim subscriperunt. Legati Romani, quod subscribere recusassent, in exilium missi edicto Principis.
- III. Restituit Athanasio post obitum Constantij,

Tom. II.

Lucifer Calaritanus, tametsi exul, vi legationis Paulinum Episcopum insituit in Ecclesia Antiochena, quæ schismate laborabat. quod potius propagavit schisma in illa Ecclesia quam extinxit.

IV. Eusebius quoque Vercellensis, & ipse exul, antiqua Legati auctoritate usus est in synodo Alexandrina.

V. Frequentes occurrunt veterum Pontificum legationes ad Imperatores; quæ commemorare inutile fuerit. Earum initium arcessi potest à legatione quam Leo I. imposuit Iuliano Episcopo Coënsi in Cycladibus.

VI. Sollicitudo extraordinaria Iuliano demandata, non autem iurisdicção. Cui legationi necessarius fuit Marciani Imp. consensus. Probatur è Leone.

I. PRÆTER eos Legatos qui à Pontificibus Romanis ad Concilia Œcumenica mittebantur, non erant infrequentes eorundem legationes ad Imperatores Christianos pro negotiis Ecclesiæ universalis procurandis; seu de fide, seu de disciplina, ageretur. Ejus generis Legatos ad Constantium Liberius destinavit, ut Concilium Aquileiæ cogendum impetraret, ubi de novo adversus Athanasium delato crimine majestatis & de veræ fidei restitutione tractari posset. Etenim Arriani, veteri in Athanasium odio inflammati, hominem innocentem eo prætextu in Oriente condemnant, quasi consilia adversus Principem cum Magnentio tyranno participasset. Literas illas Episcoporum Orientalium, & Ægyptiorum aliquot, Episcopis Italis in Concilio Romano Liberius recitavit, qui fidem & sententiam suam Orientalibus commodare noluerunt, quod eodem tempore septuaginta quinque Episcoporum Ægyptiorum de Athanasio sententia repugnabat. Unde contra divinam legem visum est, cum Episcoporum numerus pro Athanasio major existeret, in parte aliqua commodare consensum. Missi ergo ad Constantium Vincentius Capuensis Episcopus, cum Marcello æquè ex Campania Episcopo: qui Arelatem accedentes, Athanasij damnationi, Constantij minis inflexi, subscriperunt. Quare fidem Nicænam in causâ Athanasij valde periclitari cernens Pontifex, secunda legatione Constantium adivit, missio Lucifero Calaritano in Sardinia Episcopo, Pancratio Presbytero, & Hilario Diacono, ut Concilium impetraret. Ad exorandam igitur mansuetudinem tuam, ut benevolò animo allegationes nostras audire digneris, fratrem & cœpiscopum meum sanctum virum Luciferum cum Pancratio presbytero meo & Hilario Diacono placuit proficisci; quos credimus de clementia tua ad pacem omnium Ecclesiarum catholicarum non difficulter posse Concilium impetrare.

II. Eusebium Vercellensem Episcopum epistolis quoque suis hortatus est ut se Legatis adjungeret. Votis respondisse visus est

F

Libet ep. ad Constantium.

effectus, indicto à Principe universali Concilio, quod Mediolani in palatio praesente Imperatore habitum anno C C C L V. luctuosissima clade Ecclesiam vastavit, plerisque Occidentalium Episcoporum, qui trecenti & amplius aderant, ad damnationem Athanasij per vim coactis. In Legatos Romanos illisque adjunctum Eusebium Vercellensem, qui subscribere recusarunt, exilium decretum est edicto Principis, quo relegati sunt in Orientem.

III. Tandem post obitum Constantij, Athanasius ab exilio redux, turbatas Orientales Ecclesias componere moliens anno trecentesimo sexagesimo secundo, usus est opera Eusebij Vercellensis & Luciferi Calaritanij, qui Exlegatorum dignitate ornati, factis suis quanta esset apostolicae sedis auctoritas in Oriente docuerunt. Etenim Lucifer ex consilio Eusebij collegae sui Antiochiam se contulit, ut statum illius Ecclesiae schismate laborantis ordinaret. Pars enim Paulino Presbytero adhærebat, pars verò altera Meletij Episcopi, quamvis exulis, communionem sequebatur. Itaque Lucifer Antiochenis Paulinum Episcopum ordinavit. Quod in aliena Diocesi agere non potuisset, nisi pristina legationis auctoritate, quam ratione muneris sui reddita deposuisse nondum omnino videbatur. Certum quidem est id à Lucifero minus prudenter actum, quod schisma potius in illa Ecclesia propagavit quam extinxit, Meletio ab exilio statim reverso plebrosque fidelium ad communionem suam trahente. Sed Ægyptij & Occidentales Paulino tantum communicabant.

IV. Eusebius quoque Vercellensis antiqua Legati auctoritate usus est in synodo Alexandrina; quam unà cum Athanasio coegit, ut observavit Socrates. Ceterum ad illius auctoritatis consortium adscitus non fuisset ab Alexandrino Patriarcha, nisi præter episcopatus Vercellensis dignitatem, adjunctam habuisset Exlegati auctoritatem. Plena enim & integra legatione non utebatur, cum secundum tantum in synodo locum obtineret, ut patet ex epistola synodali.

V. Nolo lectoris otio abuti in congerendis legationibus quas diversis temporibus ad Imperatores Romanos antiqui Pontifices destinarunt, quæ frequenter occurrunt inter legendum. Earum tantum mentionem faciam quæ longiores moras in comitatu traxerunt, quæque non alicui negotio specialiter adstrictæ, ad quascunque causarum emergentium figuras porrigebantur, id est, quæ non extraordinaria potestate, sed ordinaria potius & assidua sollicitudine niterentur. Harum legationum initium deduci

potest è mandatis quæ vigilantissimus Pontifex Leo I. dedit olim Iuliano Coënsi Episcopo, post celebratum Chalcedonense Concilium. Etenim statim à soluta synodo, hæretici per insidias veræ fidei officere moliebantur, connivente Anatolio Constantinopolitano. Quare Iuliano Episcopo Coënsis Ecclesiae, quæ in Cycladibus insulis sita erat, hanc specialiter curam Leo commendavit, ut prospiceret solerter ne hæresis Nestoriana vel Eutychiana convalesceret, quæ suggerenda Principibus forent, vice Pontificis insinueret; de rebus ambiguis Pontificem consuleret, eumque de statu Ecclesiarum Orientis creberrimis relationibus admoneret. *Studeat ergo dilectio tua piam & necessariam curam sollicitudini apostolicæ sedis impendere, quæ tibi apud se nutritio catholicam contra Nestorianos & Eutychianos hæreticos actionem maserno jure commendat; ut divino fultus auxilio, speculari de Constantinopolitanae urbis opportunitate non desinas, ut prædictorum dogmatum impium nunquam turbo consurgat. Et quia tanta est gloriosorum Principum clementia ut confidenter eis possis quæ sunt insinuanda suggerere, pietate ipsorum ad utilitatem Ecclesie universalis utaris. Sed observandum est, eo temperamento adhibito delegatam Iuliano fuisse vicem apostolicæ sedis, ut nullam causæ cognitionem susciperet, quæ relicta est Episcopis provinciarum. Hic est enim sensus horum Leonis verborum: *Consulente autem dilectione tua de his in quibus putaveris ambigendum, non deeris relationibus, quis meæ responsionis instructio; ut sequestrata eorum actione causæ, (fortasse legendum, sequestrata actione causarum) quæ in quibuscunque Ecclesiis Prasulum suorum debent cognitione firmari, hac speciali cura vice mea functus utaris, ne hæresis Nestoriana vel Eutychiana in aliqua parte revirescat: quia in Episcopo Constantinopolitano catholicus vigor non est.**

VI. Itaque extraordinaria quædam sollicitudo, specialis cura, & actio catholica adversus hæreses erga Principes Iuliano demandata est, non autem iurisdicção aliqua, vel causæ cognitio, seu actio judicialis. Cum autem & mora trahenda illi esset in comitatu, & sermones conferendi cum Principe, necesse quoque erat ut Principis consensus accederet. Quare Marcianum Augustum ea de re literis suis Leo certiorum fecit. *Nam, inquit, & de fidei ejus (Iuliani) sinceritate confidens, vicem ipsi meam contra temporis nostri hæreticos delegavi, atque propter Ecclesiarum pacisque custodiam, ut à comitatu vestro non abisset exegi; cuius suggestiones pro concordia catholica unitatis, tanquam meas audire dignemini, placentes Deo, qui vobis præter regiam coronam, etiam sacerdotalem conferat palmam. Hujus*

Socrat. lib. 3. c. 4.
Theodor. lib. 3.
c. 4.

Leo I. ad
Iulianum.

Leo I. ad
Marcianum.

Vicarij munus, Leonisque erga Augustos obsequium, elegantius explicant ista ad Pulcheriam verba: Cum in causa fidei, cui gloria vestra famulatur, vicem ipsi meam catenus delegarim, ut ab ea que vobis debetur observantia non recedens, pietati me vestre presentare non desinat, exequens in custodia fidei & in ecclesiasticis disciplinis per omnia sollicitudinem, & opportunis suggestionibus quod universali Ecclesie profut in sinuans, ut in ipso nec catholicis vestrum presidium, quibus volumus subvenire, nec vobis meum desit obsequium.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

ILLUSTRISSIMI Archiepiscopi observationem mirè confirmat idem Leo in epistola ad Marcianum Augustum, que nuper ab Holstenio edita est inter Acta synodi Romane sub Bonifacio II. habitae: Suggestiones autem, inquit, fratris & Coepiscopi mei Iuliani, quem pietati vestre commendo, quaso ut benignius, sicut facitis, audiat. Hoc etiam fratri meo Anatolio proderit, si eum quem pro catholico dogmate illic esse volui, dignanter habeatis.

CAPVT XVI.

Synopsis.

I. Legatio hac sequentibus seculis occasionem dedit mittendorum Responsalium ad urbem Constantinopolitanam. Eorum officium apud Principem.

II. Dicit etiam Apocriuarij. Vt rescriptorum genus duplex apud veteres, ita & responsorum. Quippe omnia Principum mandata, responsa dici placuit.

III. Probatuè Justiniano, Procopio, Zozimo, & Anastasio Imperatore. Julianus Antecessor notatus.

IV. Qui causas Ecclesiarum agebant, Apocriuarij dicebantur, ex Iustiniano. Sedibus tantum patriarchalibus licebat Apocriuarios mittere ad comitatum. Oeconomi ab Apocriuariis distincti. Apocriuarij fungebantur legatione Patriarche. Ananolius, Dioscori Alexandrini Apocriuarius. Ea dignitas translata ad ministros palatinos, evo Constantini Porphyrogenete.

V. Responsales quoque suos Romani Pontifices destinabant ad urbem regiam, qui Ecclesia universe commotis invigilabant. Hincmarus notatur, qui Apocriuariorum & Responsalium originem arcessit à temporibus Constantini Magni. Pelagius Agapeti Papa Apocriuarius apud Iustinianum: qui post omnes Episcopos subscripsit in Concilio C. P. sub Mena. Liberatus explicatus, qui primas partes Pelagio tribuit pra ceteris Patriarchis.

VI. Gregorius Magnus Responsalem Ecclesia Romanae egit in urbe regiam. Iubetur subsidium implorare adversus Longobardos.

I. VERBA Leonis ideo retuli, quòd ex hac delegatione occasio profecta sit sequentibus seculis mittendorum ad Tom. II.

urbem Constantinopolitanam Responsalium apostolicae sedis, praecipue post Iustiniani tempora, qui felicibus armis triumpho de Gotthis acto, Italiam Imperio consolidavit. Tunc enim assidui erant in comitatu Diaconi responsales; qui & causas proprias Ecclesiae Romanae apud Principem prosequerentur, & pro negotiis fidei & disciplinae excubabant; simulque veluti fidei publicae obsides in comitatu debebant, obsequij Principibus debiti fidei iustionem praestantes.

II. Legati hujus generis, Apocriuarij & Responsales dicti sunt ab illius seculi scriptoribus, quòd responsa seu mandata eorum exsequerentur à quibus missi erant. Vt enim rescripta Principum dicuntur non solum ea quae Principes libellis supplicibus rescribunt, unde ejus nominis origo, sed etiam omnia Principum iussa; ita quoque responsa dicta sunt, non solum quae ad relationes rescribantur, sed etiam omnis generis mandata: quae ex eadem origine à Graecis Διακρισις dicuntur.

III. Cujus significationis illustrior exhiberi non potest interpres quam Iustinianus, qui Principis iussa, sive βασιλικὰ διακριματά, à decessoribus suis responsa dicta fuisse docet: διακρισις δὲ ἡ ἀποκρισις οἱ ἀπὸ τοῦ ἐκδιδόντος βασιλεὺς τε καὶ νομοθέτου. Vnde Procopius munus veredariorum describens, eos esse ait qui ad regia responsa deferenda mittuntur, eis τὰς βασιλικὰς διακρισεις. Et illo antiquior Zozimus, loquens de quodam Erote qui in palatio adfidebat, καὶ ἀπέλαθεν διακρισεων μνηστὴς τεταγῶν. Quare miles ille qui destinabatur à Magistro militum ut iudicium militarium iustiones impleri curaret, ad responsum dicitur ab Anastasio Imperatore, & à Iustiniano, id est, ad iustiones & responsa exequenda. Quanquam Iulianus Antecessor effectum respiciens potius quam causam, responsum interpreteretur ministerium, loquens de hoc milite: Responsum, id est, ministerium, ei exhibeat.

IV. Hinc factum ut qui causas Ecclesiarum agebant, Apocriuarij dicerentur, apud Iustinianum, qui vetat Episcopos ne ad comitatum accedant. Propterea sancimus, si quando propter ecclesiasticam occasionem incidere necessitas, hanc aut per eos qui res agunt sanctissimarum Ecclesiarum, quos Apocriuarios vocant, aut per aliquos Clericos huc destinatos, aut per suos aconomos, notam Imperio facere, aut nostris administratoribus, ut impetrent quod competens est. Quod ita intelligendum est, ut non singulis Ecclesiis sui essent Apocriuarij, sed tantum singulis sedibus patriarchalibus, qui suae Dioceseos negotiis in comitatu imminerent. Quare Iustinianus rectè Clericos aut

Novella 24.

Procop. lib. 1. de bello Vandal.

Zozim. lib. 11

L. ult. C. de re milit. l. xxi. Nov. 24. c. 4.

Nov. 6. c. 1.